

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Bc. Nicole Přindová

Studijní obor: Učitelství anglického jazyka

**Název práce: Developing Upper-Secondary Learners' Autonomy in English
Language Lessons**

Akademický rok: 2024/2025

Vedoucí práce: Mgr. Irena Reimannová, Ph.D.

Diplomantka se ve své práci zabývá problematikou rozvoje autonomie ve výuce anglického jazyka na střední škole, které je v souladu s obecnými cíli vzdělávání deklarovanými v současných českých kurikulárních dokumentech. Je nutné ocenit, že se autorka snažila zkoumat rozvoj autonomie ve vztahu k rozvoji komunikační kompetence.

Předložená diplomová práce má všechny náležitosti, byla vypracována v souladu se zadáním. Text je členěn na část teoretickou a empirickou. Teoretická část je strukturována do čtyř kapitol; první z nich je věnována současným přístupům ke vzdělávání, druhá se zaměřuje na rozvoj autonomie, třetí porovnává vybrané modely komunikační kompetence a čtvrtá představuje vybrané způsoby rozvoje autonomie ve výuce angličtiny. K teoretické části práce mám několik připomínek. Z hlediska struktury je problematická kapitola 2, kdy je část 2.2 nelogicky vložena a rozděluje pojednání o vývoji konceptu autonomie v částech 2.1 a 2.3. V části 2.2 je komentován Rámcový vzdělávací program pro gymnázia z pohledu modelu autonomie dle Tassinariové, který je ale představen až v části 2.3.1. Problematické je také strukturování textu to velmi krátkých podkapitol, často jen o několika řádcích, které neumožňují rozvinout argumentaci a které působí nekoherentně (např. 1.5). Co se týká obsahu, jsou některé kapitoly nadbytečné: například představení jednotlivých škol myšlení v psychologii (autorka je nazývá současnými přístupy ke vzdělávání) by mohlo být pojednáno výběrově a s ohledem na cíl práce; irelevantní k cíli práce je srovnání dvou modelů komunikační kompetence, či srovnání CEFR 2001 a CEFR 2020. Pro výzkumné šetření komparaci dvou modelů autorka nepotřebovala, pro potřeby operacionalizace konstruktů komunikační kompetence si mohla libovolný model vybrat. Zvolila si model dle CEFR (2001, 2020), což je vhodné i vzhledem k tomu, že s ním pracují české kurikulární dokumenty. Zatímco tomuto modelu je věnován značný prostor v rámci sedmi stran kapitol 3.1 a 3.2, model autonomie dle Tassinariové, který autorka také považuje za důležitý, je představen poměrně stručně ve dvou odstavcích a jedna z důležitých charakteristik chybí (2.3.1). V některých částech textu vzniká dojem, že autorka modelu ne zcela rozuměla (např. *completing a task* je ve zmíněném modelu myšleno jinak, než v kapitole s tímto názvem). Dalším problémem teoretické části práce je využívání zastaralých

zdrojů; např. v kapitole o motivaci je hlavním zdrojem publikace Harmera z roku 1991. Od tohoto roku vznikla celá řada modelů motivace pro učení se cizích jazyků a mnohé se změnilo.

I přes všechny výše uvedené výhrady si autorka vytvořila dostatečná teoretická východiska pro vlastní empirické šetření realizované formou případové studie. Jejím cílem bylo zjistit, jak je rozvíjena autonomie studentů v hodinách angličtiny na vybrané střední škole. Zvolený výzkumný design odpovídá cíli práce. Pro sběr dat autorka využila observace a rozhovory s učiteli, navrhla vlastní observační arch a dotazovací schéma. Jak už bylo zmíněno výše, konstrukt komunikační kompetence operacionalizovala za využití modelu dle CEFR (2001) a výsledky pozorování lze považovat za spolehlivé (Appendix C). Naopak konstrukt autonomie operacionalizován nebyl, pouze bylo vybráno několik charakteristik, kde však nebylo jasné, co autorka konkrétně pozoruje, je-li charakteristikou např. *cooperating*). Výsledky pozorování nejsou řádně prezentovány, text (Kapitola 6.1, 6.3) má formu hypotetických doporučení, co by měla/mohla učitelka dělat. Je škoda, že v práci nejsou souhrnným způsobem a řádně prezentovány výsledky pozorování strukturované dle oblastí komunikační kompetence. Takový souhrn mohla diplomandka doplnit ilustrativními příklady z pozorovaných hodin. Obrácený postup založený na jednotlivostech nesměřuje k vykreslení případu stejně jako chybějící prezentace zjištění založených na observacích v provázanosti se zjištěními z rozhovorů.

Po formální a jazykové stránce práce odpovídá požadavkům, jedná se o akademický text se všemi charakteristikami, i když na některých místech jsou zvláštní formulace (*unified view of psychology as a whole* na s. 15; *division of autonomy development* na s. 56), či nepřesnosti (s. 28 *are describing* místo *describe*). V empirické části není třeba mít kapitoly vysvětlující, co je otevřené kódování či co je rozhovor, ale je žádoucí s oporou o metodologickou literaturu popsat použité nástroje a procesy.

Vzhledem k výše uvedenému předloženou diplomovou práci Bc. Nicole Přindové doporučuji k obhajobě a navrhuji celkové hodnocení: **D**.

Otázky k obhajobě:

1. V čem vidíte přínos modelu Tassinariové pro vaše porozumění konceptu autonomie?
2. Jak chápete kooperativní učení?
3. Jak rozumíte pojmu individualizace ve vztahu k autonomii žáka?
4. Jak se to, co je popsáno na s. 42 (*Completing a task*), vztahuje k autonomii?

Doc. PaedDr. Monika Černá, Ph.D.

V Pardubicích dne 11. května 2025